



MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 26 października 2017 r.

DKO-WNP.0915.1.2017.DB

Pani
Urszula Bauer
Śląski Kurator Oświaty
ul. Powstańców 41a
40-024 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185 poz. 1092), przekazuję niniejsze Wystąpienie pokontrolne.

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185 poz. 1092) w związku z art. 35 ust. 1 pkt 2 oraz art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, z późn. zm.) i art. 9h ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189) Ministerstwo Edukacji Narodowej¹ w okresie od 24 kwietnia do 31 maja 2017 r. przeprowadziło kontrolę w Kuratorium Oświaty w Katowicach, przy ul. Powstańców 41a, pn. „Realizacja przez Kuratora Oświaty zadań w zakresie planowania i organizacji procesów ewaluacji i kontroli oraz zadań związanych z awansem zawodowym nauczycieli”.

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji przez Śląskiego Kuratora Oświaty:

- 1) nadzoru pedagogicznego sprawowanego nad szkołami i placówkami w okresie od 1 września 2016 r. do 31 marca 2017 r. w trybie działań:
 - a. planowych – w zakresie dotyczącym planowania i organizacji procesów kontroli i ewaluacji problemowych w zakresie wymagań wybranych przez kuratora oświaty,
 - b. doraźnych – w zakresie dotyczącym planowania i organizacji procesów kontroli.

¹ Kontrolę przeprowadzili pracownicy Ministerstwa Edukacji Narodowej:

- 1) Dariusz Baran – starszy wizytator w Wydziale Nadzoru Pedagogicznego w Departamencie Kształcenia Ogólnego, na podstawie upoważnienia nr 8/2017 z 6 kwietnia 2017 r.;
- 2) Elżbieta Motylewska – starszy wizytator w Wydziale Nadzoru Pedagogicznego w Departamencie Kształcenia Ogólnego, na podstawie upoważnienia nr 9/2017 z 6 kwietnia 2017 r.;
- 3) Jan Chojnacki – główny specjalista w Wydziale Awansu Zawodowego Nauczycieli w Departamencie Kształcenia Ogólnego, na podstawie upoważnienia nr 10/2017 z 6 kwietnia 2017 r.

W § 22 ust. 2 ww. rozporządzenia określono, że plan nadzoru pedagogicznego zawiera:

- liczbę ewaluacji całościowych oraz liczbę i zakres ewaluacji problemowych, planowanych w poszczególnych typach szkół i rodzajach placówek;
- liczbę i tematykę kontroli planowanych w poszczególnych typach szkół i rodzajach placówek.

W planie nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2016/2017 z 30.08.2016 r. (sygn. NP-KN.551.10.2016) podano łączną liczbę zaplanowanych do realizacji ewaluacji problemowych i kontroli planowanych bez wskazania liczby ww. ewaluacji oraz ww. kontroli w poszczególnych typach szkół i rodzajach placówek.

W związku ze zmianą przez Ministra Edukacji Narodowej podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa,² Śląski Kurator Oświaty zmienił 02.02.2017 r. plan nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2016/2017. W ww. planie (opublikowanym na stronie internetowej Kuratorium) zgodnie z przepisami § 22 ust. 2 ww. rozporządzenia oraz z uwzględnieniem ww. kierunków³, określono:

- liczbę i zakres ewaluacji problemowych wskazanych przez MEN,
- liczbę ewaluacji problemowych w zakresie wybranym przez Śląskiego Kuratora Oświaty,
- liczbę i tematykę kontroli planowanych w poszczególnych typach szkół i rodzajach placówek.

Śląski Kurator Oświaty zaplanował w roku szkolnym 2016/2017 przeprowadzenie łącznie 174 ewaluacji oraz 726 kontroli.

Planując ewaluacje i kontrole Śląski Kurator Oświaty zastosował się do wytycznych Ministra Edukacji Narodowej wydanych na podstawie art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie oświaty, dotyczących zaplanowania:

- 40% ewaluacji problemowych w zakresie wybranym przez kuratora oświaty w odniesieniu do łącznej liczby zaplanowanych ewaluacji,
- kontroli w 25% nadzorowanych przez niego publicznych szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych w zakresie prawidłowości organizacji i funkcjonowania biblioteki szkolnej,
- kontroli w 50% szkół, nadzorowanych przez niego publicznych techników i zasadniczych szkół zawodowych, które realizują kształcenie dualne w zakresie realizacji kształcenia dualnego w ramach praktycznej nauki zawodu.

Zgodnie z § 22 ust. 1 ww. rozporządzenia, organ sprawujący nadzór pedagogiczny opracowuje na każdy rok szkolny plan nadzoru pedagogicznego, z uwzględnieniem wniosków z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w poprzednim roku szkolnym.

² Na podstawie art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, z późn. zm.)

³ pismo MEN z 24.01.2017 r., znak: DKO-WNP.4092.58.2016.DB.

edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się. W opinii kontrolujących, wnioski sformułowane w ww. Sprawozdaniu dotyczą również takich wymagań jak: „Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej” oraz „Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych”, a ww. rekomendacje dotyczą również wymagania: „Zarządzanie przedszkolem/szkolą służy jego/jej rozwojowi”.

W ocenie kontrolujących, pomimo powyższej uwagi, Plan nadzoru pedagogicznego Śląskiego Kuratora Oświaty na rok szkolny 2016/2017 został sporządzony zgodnie z § 22 ww. rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Z danych przekazanych do MEN przez Śląskiego Kuratora Oświaty dotyczących realizacji planu nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2016/2017 wynika, że do dnia 31 sierpnia 2017 r. przeprowadzono wszystkie kontrole (726) i ewaluacje (174) zaplanowane do realizacji.

Z całości planu nadzoru pedagogicznego, w okresie objętym kontrolą, tj. od 1 września 2016 r. do 31 marca 2017 r. przeprowadzono:

- 468 z 726 kontroli zaplanowanych do realizacji w roku szkolnym 2016/2017,
- 148 z 174 ewaluacji zaplanowanych do realizacji w roku szkolnym 2016/2017.

3. W Kuratorium Oświaty w Katowicach opracowano wewnętrzne procedury dotyczące planowania i realizacji nadzoru pedagogicznego – w formie kontroli planowych i doraźnych oraz ewaluacji – w szkołach i placówkach na terenie województwa śląskiego.

Planowanie i realizacja kontroli i ewaluacji zewnętrznych (w okresie objętym kontrolą, tj.: od 1 września 2016 r. do 31 marca 2017 r.) odbywały się na podstawie opracowanej w Kuratorium procedury wewnętrznej, tj.: *Procedury realizacji zadań z zakresu nadzoru pedagogicznego* – wprowadzonej zaleceniem Nr OP-DO.110.3.8.2015 Śląskiego Kuratora Oświaty z dnia 29 września 2015 r.

Ww. procedura została opracowana z uwzględnieniem wymogów dotyczących sprawowania nadzoru pedagogicznego w formie ewaluacji i kontroli określonych w rozporządzeniu w sprawie nadzoru pedagogicznego. Przyjęte rozwiązania w zakresie organizacji kontroli doraźnych umożliwiają reagowanie Śląskiego Kuratora Oświaty w przypadku zaistnienia potrzeby podjęcia działań kontrolnych na zgłaszane lub powzięte informacje w sprawie nieprawidłowości w pracy szkół/placówek.

W Kuratorium Oświaty w Katowicach przyjęto rozwiązania związane z wyznaczeniem szkół/placówek do przeprowadzenia ewaluacji i kontroli planowych, tj. opracowano procedurę wymienioną w pkt 3, w której określono losowy wybór pracowników do przeprowadzania ewaluacji i kontroli, co było

5. W okresie objętym kontrolą w Kuratorium Oświaty w Katowicach przeprowadzono łącznie 148 ewaluacji problemowych. Ewaluacje problemowe przeprowadzono w zakresie wskazanym przez MEN (88 ewaluacji) oraz w zakresie wybranym przez kuratora oświaty (60 ewaluacji).

W planie nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2016/2017 Śląski Kurator Oświaty jako zakres ewaluacji problemowych wskazał wymaganie: „Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się”, planowane do realizacji w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, technikach i zasadniczych szkołach zawodowych.

Ewaluacje przeprowadzone były na obszarze całego województwa śląskiego przez wizytatorów Wydziału Nadzoru Pedagogicznego Kuratorium Oświaty w Katowicach oraz Delegatur w Bielsku-Białej, Bytomiu, Częstochowie, Gliwicach, Rybniku i Sosnowcu.

Kontrolą objęto 10 losowo wybranych ewaluacji problemowych w zakresie wybranym przez kuratora oświaty.

W wyniku kontroli ustalono, że zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego:

- 1) Zawiadomienie dyrektora szkoły/placówki i organu prowadzącego o zamiarze przeprowadzenia ewaluacji nastąpiło w wymaganych terminach.
- 2) Ewaluacje były przeprowadzane przez zespół wizytatorów wyznaczony przez kuratora oświaty.
- 3) Wyznaczeni wizytatorzy przeprowadzali ewaluację na podstawie imiennego upoważnienia.
- 4) Zakres i harmonogram ewaluacji był przedstawiony na zebraniach rad pedagogicznych przed rozpoczęciem badania na terenie szkoły/placówki.
- 5) Badanie ewaluacyjne w szkole/placówce nie trwało dłużej niż 5 dni.
- 6) Wyniki i wnioski z ewaluacji były przedstawiane na zebraniach rady pedagogicznej, przed opracowaniem i przekazaniem raportów z ewaluacji.
- 7) Raporty sporządzano w terminie 25 dni roboczych od dnia rozpoczęcia w szkole/placówce czynności ewaluacji zewnętrznej (ustalenie na podstawie daty wysłania raportów).
- 8) Raporty zostały przekazane dyrektorowi szkoły/placówki oraz organowi prowadzącemu szkołę/placówkę w terminie 7 dni roboczych od dnia sporządzenia raportu.
- 9) Raporty z przeprowadzonych ewaluacji zawierały: wyniki, ustalenie, czy szkoła/placówka spełnia badane wymagania i wnioski z ewaluacji (przy czym wnioski z ewaluacji świadczyły o jakości pracy szkoły/placówki w odniesieniu do badanych wymagań w 9 z 10 kontrolowanych dokumentacjach).

W wyniku kontroli dokumentacji z ww. ewaluacji stwierdzono, że upoważnienia do przeprowadzenia ewaluacji zawierały nieprawidłową podstawę prawną (10 przypadków).

ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. W okresie objętym kontrolą kontrole planowe prowadzone w ramach nadzoru pedagogicznego podlegały procedurze określonej w przepisach ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty i rozporządzenia z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

- 2) W protokołach kontroli stwierdzono brak:
 - imienia i nazwiska dyrektora szkoły lub placówki (w 10 przypadkach),
 - nazwy i siedziby organu sprawującego nadzór pedagogiczny (w 1 przypadku),
co jest niezgodne z § 17 ust. 1 ww. rozporządzenia.
- 3) W 5 przypadkach nie udokumentowano przekazania dyrektorowi szkoły/placówki protokołu kontroli, natomiast zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego wynika, że protokół kontroli sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, przy czym jeden egzemplarz kontrolujący przekazuje, za poświadczeniem odbioru, dyrektorowi szkoły lub placówki, a drugi włącza do akt kontroli.

Wskazane powyżej nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na kontrolowaną działalność jednostki (nie wywołały negatywnych skutków dla kontrolowanej działalności).

W Kuratorium Oświaty w Katowicach opracowano procedurę rozpatrywania zastrzeżeń dyrektora szkoły lub placówki dotyczących protokołu z przeprowadzonej kontroli planowej (w: *Procedura realizacji zadań z zakresu nadzoru pedagogicznego* z 29.09.2015 r.).

W kontrolowanym okresie do Śląskiego Kuratora Oświaty wpłynęło jedno pismem, umotywowane zastrzeżenie dotyczące ustaleń zawartych w protokole kontroli planowej. Kurator Oświaty stwierdził zasadność zgłoszonych zastrzeżeń. Sporządzono pismem stanowisko Kuratora w przedmiotowej sprawie, które przekazano dyrektorowi szkoły. Ponadto dokonano stosownych zmian w protokole kontroli, który przekazano dyrektorowi szkoły zgodnie z § 19 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

7. Od 1 września 2016 r. do 31 marca 2017 r. Kuratorium Oświaty w Katowicach przeprowadziło 496 kontroli doraźnych, wynikających m.in. ze zgłoszonych skarg i wniosków osób prywatnych i instytucji oraz dotychczasowych wyników nadzoru pedagogicznego.

Kontrolą objęto dokumentację losowo wybranych 10 kontroli doraźnych.

Przeprowadzone kontrole doraźne wynikały z zaistniałej potrzeby podjęcia działań nieujętych w planie nadzoru pedagogicznego, zgodnie z § 3 ust. 3 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego. Zgodnie z ww. rozporządzeniem kontrole były przeprowadzane przez wizytatorów wyznaczonych przez kuratora oświaty, na podstawie imiennych upoważnień. Protokoły kontroli były sporządzone w terminie nieprzekraczającym 7 dni roboczych od dnia zakończenia czynności kontroli w szkole/placówce.

wydania decyzji o nadaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego (tj. zaświadczenia dyrektorów szkół zawierające informacje o odbytych stażach, dokumenty świadczące o kwalifikacjach nauczycieli).

Dokumentacja dotycząca prac komisji kwalifikacyjnych oraz nadawania stopni awansu zawodowego przez Kuratora prowadzona jest w sposób prawidłowy z zachowaniem należytej staranności. Postępowania kwalifikacyjne na stopień nauczyciela dyplomowanego oraz procedura nadawania przez Śląskiego Kuratora Oświaty stopnia awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego prowadzone są zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – *Karta nauczyciela* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189 j.t.), przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. z 2013 r., poz. 393) oraz z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 j.t.). Dokumentacja dotycząca prac komisji kwalifikacyjnych na stopień nauczyciela dyplomowanego (tj.: protokoły, arkusze analiz, zawiadomienia, oświadczenia członków komisji) nie budziła zastrzeżeń. Decyzje dotyczące nadania stopni nauczyciela dyplomowanego zostały wydane w terminach, o których mowa w ustawie – *Karta nauczyciela*. Do Kuratorium Oświaty nie wpłynęły skargi na pracę komisji powoływanych przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

W okresie objętym kontrolą do Kuratorium Oświaty wpłynęło jedno odwołanie od decyzji w sprawie odmowy nadania stopnia nauczyciela mianowanego. Kurator uchylił decyzję organu I instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Przedstawiciele Śląskiego Kuratora Oświaty zostali oddelegowani do pracy w 245 komisjach egzaminacyjnych dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego.

W ocenie kontrolujących, zadania związane z awansem zawodowym nauczycieli są organizowane i realizowane zgodnie z przepisami ustawy – *Karta nauczyciela*, rozporządzenia w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli oraz Kodeksem postępowania administracyjnego.

Mając na uwadze stwierdzone podczas kontroli ww. nieprawidłowości na podstawie art. 46 ust. 3 ustawy o kontroli, przedstawiam następujące zalecenia:

- 1) Zawieranie w upoważnieniach do przeprowadzenia ewaluacji i kontroli prawidłowej podstawy prawnej.
- 2) Zawieranie w protokołach kontroli planowych wszystkich elementów wymaganych rozporządzeniem w sprawie nadzoru pedagogicznego.
- 3) Dokumentowanie odbioru przez dyrektorów szkół lub placówek protokołów kontroli planowych, celem eliminowania ryzyka nieprawidłowego działania organu w przypadku złożenia zastrzeżeń dotyczących protokołu kontroli przez dyrektora szkoły/placówki.